

УДК 336.6

ОРЕХОВА К. В., канд. екон. наук, доц., доцент кафедри банківського бізнесу та фінансових технологій Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

БОРОДІНА Є. О., студентка Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

ВПЛИВ РУХУ ГРОШОВИХ КОШТІВ НА ФІНАНСОВУ СТАБІЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Актуальність теми. У сучасній ринковій економіці неякісне управління рухом грошових коштів є головною причиною недостатнього рівня ліквідності, касових розривів та порушень у термінах виплат та використання зовнішніх джерел фінансування. Основною складовою серед усіх фінансових ресурсів є грошові кошти. Притік та відтік грошових коштів формується в результаті економічної діяльності і вимагає чіткого цільового спрямування на досягнення поставлених цілей підприємства. Ефективне управління рухом грошових коштів в умовах нестабільної економіки є запорукою стабільного функціонування підприємства.

Постановка проблеми. Теоретико-методичні та методологічні аспекти управління рухом грошових коштів досліджуються такими українськими та зарубіжними вченими: І. О. Бланк, Н. О. Барабаш, М. Д. Бедринець, Л. П. Довгань, Г. В. Осовська, С. М. Остафійчук, М. В. Дерій, В. І. Єфіменко, Л. І. Лук'яненко, М. В. Кутин. Враховуючи внесок науковців у цій сфері, треба зауважити, що окремі аспекти руху грошових коштів потребують подальшого дослідження.

Викладення основного матеріалу. Практично на будь-якому підприємстві основні зусилля фінансового відділу сконцентровані на управлінні грошовими коштами. Головною метою управління рухом грошових коштів є досягнення фінансової рівноваги підприємства на всіх

етапах його розвитку шляхом балансування обсягів надходження та витрачання коштів та їх синхронізації у часі.

Основним джерелом інформації для управління грошовими потоками є звіт про рух грошових коштів, що показує джерела надходження коштів і напрямки їхньої витрати, а також зміну залишку коштів за період. Існує два методи складання звіту про рух грошових коштів підприємства [1].

Прямий метод складання звіту про рух грошових коштів припускає відбиття надходжень і виплат коштів повністю в сумах, що надійшли та реально оплачених.

Звіт про рух грошових коштів, складений непрямым методом, заснований на даних зі звітного балансу та звіту про фінансові результати. В основі розрахунку руху грошових коштів лежить різниця між коштами на початок і кінець періоду.

Різновидом непрямого методу є метод джерел і використання, що дає можливість скласти звіт про рух грошових коштів, користуючись тільки даними балансу. При цьому нарощування пасивів і скорочення активів є джерелом збільшення коштів, а, відповідно, зростання негрошових активів і скорочення пасивів означає використання коштів. Метод джерел і використання також може бути використаний як інструмент для визначення впливу руху грошових коштів на фінансову стабільність підприємства. Він дозволяє проаналізувати дотримання принципу погодженості строків залучення джерел коштів зі строками їхнього використання у звітному періоді та зробити висновок про посилення або ослаблення фінансової стабільності [2].

Проаналізуємо грошові потоки підприємства за допомогою методу джерел і використання за даними балансу (табл. 1).

У звітному році підприємство має негативний чистий грошовий потік, незважаючи на позитивні фінансові результати. Це говорить про зниження його здатності генерувати кошти. Цей факт головним чином

пояснюється інвестиціями в основні кошти та інші необоротні активи, а також розширенням продажів продукції в кредит (зростання дебіторської заборгованості не був компенсований відповідним збільшенням кредиторської).

Таблиця 1

Розрахунок суми джерел і використання коштів
ТОВ «ТД Будтехніка та гідравлика»

Найменування статті	На початок року	На кінець року	Джерела	Використання
Активи				
Нематеріальні активи	-	-	-	-
Незавершене будівництво	-	-	-	-
Основні кошти	9,0	6,2	-	2,8
Інші необоротні активи	-	-	-	-
Запаси:	1465,4	806,9	-	450,0
виробничі запаси	465,3	305,6	159,7	-
незавершене виробництво	-	-	-	-
готова продукція	1000,1	501,3	498,8	-

Джерело: виконано авторами на основі розрахункових даних [3]

Висновки. Підприємству необхідно дотримуватися принципу погодженості строків залучення джерел коштів зі строками їхнього вкладення (принципу конгруентності), щоб не допустити погіршення фінансового стану. Недотримання даного принципу супроводжується підвищеним ризиком, тому що короткострокові зобов'язання, з одного боку, повинні оперативно погашатися, а з іншої, вони вже інвестовані, наприклад, у товарно-матеріальні запаси і їх не можна використати для погашення зобов'язань.

Крім принципу відповідності, організація потоку коштів повинна

відповідати принципу пропорційності. Цей принцип означає, що нові кошти повинні надходити в бізнес, не порушуючи «вдалого» співвідношення позикового та власного капіталу, знайденого та використовуваного на підприємстві. Наприклад, якщо співвідношення позикового та власного капіталу становило (60:40), то нове фінансування повинне бути пропорційно діючому на підприємстві.

Існує ще один провідний принцип фінансування підприємства. Цей принцип вимагає, щоб відношення короткострокових джерел і використання відповідало коефіцієнту поточної ліквідності на початок року. ТОВ «ТД Будтехніка та гідравліка» порушило основні принципи формування потоку коштів, що й викликало відслідковане зниження ліквідності та фінансової стабільності.

Таким чином, управління грошовими коштами підприємства впливає на стабільний фінансовий стан через генерування власних фінансових ресурсів. Отже, ефективне та раціональне управління рухом грошових коштів сприяє досягненню перспективної платоспроможності та фінансової стабільності, максимальної прибутковості та економічної вигоди від розміщення ліквідних коштів в операційний і фінансовий цикли.

Список літератури:

1. Сітак І. Л., Мурашко І. М. Діагностика фінансової стійкості підприємства на основі руху грошових потоків. *Держава та регіони. Сер. : Економіка та підприємництво*. 2019. № 2 (107). С. 121-126.
2. Степаненко О. І. Принципи управління грошовими потоками підприємства: стратегічний аспект. *Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка*. 2019. С. 116-119.
3. Фінансова звітність ТОВ «ТД Будтехніка та гідравліка». URL: https://youcontrol.com.ua/ru/catalog/company_details/33814931/ (дата звернення: 18.11.2021).